

**Uchwała Nr 2020
Sejmiku Województwa Opolskiego
z dnia października 2020 r.**

w sprawie przyjęcia „Apelu Sejmiku Województwa Opolskiego w sprawie racjonalnej i bezpiecznej realizacji zmian w ochronie zdrowia psychicznego”

Na podstawie art. 18 pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1668) oraz § 20 ust. 1 Statutu Województwa Opolskiego (t. j. Dz. Urz. Woj. Opolskiego z 2019 r. poz.3881, z późn. zm.), Sejmik Województwa Opolskiego uchwala, co następuje:

§ 1

Uchwala się „Apel Sejmiku Województwa Opolskiego w sprawie racjonalnej i bezpiecznej realizacji zmian w ochronie zdrowia psychicznego”, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Apel przekazuje się:

- 1) Prezesowi Rady Ministrów;
- 2) Ministrowi Zdrowia;
- 3) Posłom i Senatorom z województwa opolskiego;
- 4) Wojewodzie Opolskiemu;
- 5) Prezesowi Narodowego Funduszu Zdrowia
- 6) Dyrektorowi Opolskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Sejmiku Województwa Opolskiego.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Apel
Sejmiku Województwa Opolskiego
w sprawie racjonalnej i bezpiecznej realizacji zmian
w ochronie zdrowia psychicznego

Sejmik Województwa Opolskiego w trosce o bezpieczeństwo zdrowotne mieszkańców regionu wnosi o podjęcie działań mających na celu:

- 1) uelastycznienie zapisów rozporządzenia Ministra Zdrowia dotyczącego norm zatrudnienia pielęgniarek w opiece psychiatrycznej i leczeniu uzależnień,
- 2) urealnienie dotyczących ochrony zdrowia psychicznego zapisów założeń ram strategicznych w zakresie deinstytucjonalizacji w obszarze zdrowia na lata 2021-2030,
- 3) zwiększenie wyceny świadczeń zdrowotnych kontraktowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia w zakresie opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień.

Normy zatrudnienia pielęgniarek dotyczące całodobowych podmiotów ochrony zdrowia psychicznego i leczenia uzależnień zawarte w załącznikach nr 1 i nr 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 19 czerwca 2019 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień – są zbyt wygórowane. Normy te w województwie opolskim spełniają tylko niektóre oddziały psychiatryczne. Na rynku pracy brak jest pielęgniarek, które zapewniłyby osiągnięcie wymaganych ministerialnym rozporządzeniem norm. Jednocześnie nie ma merytorycznych podstaw do zastosowania, wygórowanych ministerialnych norm zatrudnienia pielęgniarek we wszystkich podmiotach i oddziałach psychiatrycznych.

W przypadku województwa opolskiego konsekwencjami braku uelastycznienia przez Ministra Zdrowia norm zatrudnienia pielęgniarek w całodobowym leczeniu psychiatrycznym i uzależnień będzie zaprzestanie dotychczasowej działalności medycznej w Centrum Terapii Nerwic Sp. z o.o. w Mosznej, Ośrodku Leczenia Odwykowego w Woskowicach Małych, Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicznym SPZOZ w Głuchołazach oraz zaprzestanie funkcjonowania różnych części składowych Szpitala Specjalistycznego im. Św. Jadwigi w Opolu i Specjalistycznego Szpitala im. Ks. Biskupa Józefa Nathana w Branicach.

Brak zmiany norm zatrudnienia pielęgniarek spowoduje w praktyce likwidację całodobowego leczenia uzależnień w województwie opolskim, a zapewne i w Polsce.

Proponujemy, by stosowne zapisy załączników do rozporządzenia Ministra Zdrowia odnoszące się do norm zatrudnienia pielęgniarek w całodobowym leczeniu psychiatrycznym i leczeniu uzależnień brzmiały „pielęgniarki w liczbie etatów zapewniającej bezpieczeństwo pacjentów i personelu oraz odpowiednią jakość realizacji świadczeń”.

W zakresie dotyczącym ochrony zdrowia psychicznego projekt założeń ram strategicznych w zakresie deinstytucjonalizacji w obszarze zdrowia na lata 2021-2030 zawiera jednoznaczne zapisy prowadzące do likwidacji większości aktualnie istniejących w Polsce całodobowych podmiotów leczenia psychiatrycznego i leczenia uzależnień. W wyniku realizacji w województwie opolskim zapisów zawartych w w/w projekcie założeń ram strategicznych w zakresie deinstytucjonalizacji nastąpiłaby likwidacja oddziałów psychiatrycznych w Szpitalu Specjalistycznym w Opolu oraz w Specjalistycznym Szpitalu w Branicach. W województwie opolskim, już aktualnie występują problemy ze znajdowaniem miejsca hospitalizacji doświadczających chorób psychicznych pacjentów w stanach ostrych przewożonych w ramach systemu ratownictwa medycznego. Ewentualna likwidacja łóżek w całodobowych podmiotach ochrony zdrowia psychicznego dramatycznie zaostrzy ten problem.

Apelujemy, by w dokumencie dotyczącym deinstytucjonalizacji w obszarze ochrony zdrowia psychicznego zmienione zostały zapisy prowadzące do likwidacji aktualnie istniejących oddziałów psychiatrycznych, np. w brzmieniu „celem zaplanowanych działań jest systematyczne likwidowanie łóżek w dużych szpitalach psychiatrycznych” lub „do końca 2027 r. zakończenie przyjęć ostrych do monoprofilowych szpitali psychiatrycznych”.

Zbyt niska i antyrozwojowa wycena świadczeń zdrowotnych przez Narodowy Fundusz Zdrowia spowodowała, że w 2019 r. podmioty lecznicze Samorządu Województwa Opolskiego udzielające świadczeń zdrowotnych w obszarze ochrony zdrowia psychicznego i leczenia uzależnień odnotowały stratę ze sprzedaży świadczeń zdrowotnych. Utrzymanie tego stanu będzie pogłębiało - już bardzo poważny - kryzys w ochronie zdrowia psychicznego. Potrzebne jest prorozwojowe zwiększenie wyceny świadczeń zdrowotnych w tym obszarze.

Brak uelastycznienia norm zatrudnienia pielęgniarek w całodobowych podmiotach ochrony zdrowia psychicznego i leczenia uzależnień oraz brak urealnienia zapisów dotyczących ochrony zdrowia psychicznego założeń ram strategicznych w zakresie deinstytucjonalizacji w obszarze zdrowia na lata 2021-2030 prowadzi do ostrego kryzysu zagrażającego zdrowiu i życiu osób doświadczających chorób i zaburzeń psychicznych.

Samorząd Województwa Opolskiego – tak jak pozostałe samorządy województw – nie będzie w stanie przeciwdziałać temu kryzysowi i zapobiec jego skutkom. Takiej sytuacji kryzysowej zapobiec mogą natomiast działania Ministerstwa Zdrowia, o które apelujemy.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 18 pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2020 r. poz.1668) do wyłącznej właściwości sejmiku województwa należy podejmowanie uchwał w innych sprawach zastrzeżonych ustawami i statutem województwa do kompetencji sejmiku województwa. Natomiast zgodnie z § 20 ust. 1 Statutu Województwa Opolskiego (Dziennik Urzędowy Woj. Opolskiego z 2019 r., poz.3881 z późn. zm.), Sejmik Województwa Opolskiego w sprawach ogólnospołecznych może uchwalać apele.

Zastosowanie bardzo wysokich norm zatrudnienia pielęgniarek dotyczących całodobowych podmiotów ochrony zdrowia psychicznego i leczenia uzależnień zawarte w załącznikach nr 1 i nr 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 19 czerwca 2019 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień (Dz.U. z 2019 r. poz.1285 z późn. zm.) doprowadzi do kryzysowej sytuacji poprzez konieczność zaprzestania dotychczasowej działalności medycznej w części całodobowych podmiotów oraz oddziałów psychiatrycznej opieki zdrowotnej.

W zakresie dotyczącym ochrony zdrowia psychicznego projekt założeń ram strategicznych w zakresie deinstytucjonalizacji w obszarze zdrowia na lata 2021-2030 zawiera jednoznaczne zapisy prowadzące do likwidacji większości aktualnie istniejących w województwie opolskim całodobowych podmiotów lecznictwa psychiatrycznego i lecznictwa uzależnień. Proponowane w zamian otwieranie nowych oddziałów psychiatrycznych w powiatowych szpitalach wielospecjalistycznych jest w aktualnej sytuacji iluzją. Także zastosowanie w praktyce aktualnych zapisów znajdujących się w dotyczącym ochrony zdrowia psychicznego projekcie założeń ram strategicznych w zakresie deinstytucjonalizacji w obszarze zdrowia na lata 2021-2030 doprowadzi do głębokiego kryzysu w ochronie zdrowia psychicznego w regionie.

Zbyt niska i antyrozwojowa wycena świadczeń zdrowotnych przez Narodowy Fundusz Zdrowia prowadzi do sytuacji, w której całodobowe podmioty psychiatrycznej opieki zdrowotnej odnotowują stratę ze sprzedaży świadczeń zdrowotnych, tzn. że dochody ze sprzedaży tych świadczeń nie pokrywają kosztów realizacji tych świadczeń.

Wszystkie powyższe uwarunkowania uzasadniają wystosowanie przedmiotowego apelu przez Sejmik Województwa Opolskiego.